

SMÅKRAFT UTBYGGING AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Kontakt saksbehandler

Alexander Reppert, 51568727

Tillatelse til arbeid i sjø ved Dalaåna og Nordåna kraftverk i Forsand kommune

---

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden av 01.02.2019 fra Småkraft Utbygging AS om dumping av masser i Lysefjorden og midlertidig utslipp av anleggsvann fra tunneldriving og anleggs- og riggområde.

Vi har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse etter forurensingsloven til midlertidig utslipp av anleggsvann. Vilkårene fremgår av sidene 9-10. Det gis avslag på søknaden om å dumpe masser i Lysefjorden.

Vi varsler gebyr for saksbehandlingen.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 01. februar fra Småkraft Utbygging AS om tillatelse etter forurensingsloven § 11 og § 16, og forurensingsforskrifta § 22. Det vises også til øvrige saksdokumenter og informasjon som er kommet frem under saksbehandlingen.

Søknad/bakgrunn

Småkraft Utbygging AS har fått konsesjon til å etablere Nordåna og Dalaåna kraftverk i Forsand kommune. Overskuddsmassene skal i den grad det er mulig gjenbrukes. Opprinnelig skulle tiltaket gjennomføres som tradisjonell sprengt tunnel for vannveiene, noe som ville generere ca. 20 000 m³ overskuddsmasser. Det er i e-post mottatt 20.05.19 opplyst at metoden er endret til retningsstyrt boring. Metoden gir redusert mengder med overskuddsmasser tilnærmet 3000 m³. Overskuddsmassene fra vannvei til Dalaåna ønskes dumpet i sjø ved Tuftene. Dette tilsvarer ca. 2000 m³.

I tillegg er det søkt om tillatelse til midlertidig utslipp av anleggsvann fra tunneldrivingen og fra anleggs- og riggområde, til sjø og vassdrag. Tunneldrivevann vil bli drevet fra påhugget til de to kraftverkene (Daladalen og Tuftene). For Dalaåna kraftverk skal vann slippes ut i Lysefjorden og for Nordåna kraftverk skal vann slippes ut i Dalaåna. Det skal etableres siltgardiner rundt utslippssted

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsloven § 36-2.

Naturmangfold

Ifølge Temakart-Rogaland¹ er det registrert større taeskogforekomster med verdi B «*viktig*» ca. 250 meter vest og øst for Tuftene. Disse har fått verdi B ut fra størrelsen og at de ligger i et beskyttet kystområde. Det er også registrert potensiale for forekomster av sukkertaeskog. Videre ligger området som en del av *ytre Lysefjorden* med sterke tidevannsstrømmer registrert som «*viktig*». Det er utført noen registreringer av sårbare og nær trua fuglearter i nærheten av tiltaksområde. Disse inkluderer strandsnipe, fiskemåke, teist, stær og bergirisk.

Vannforekomst

Ifølge vann-nett² tilhører tiltaksområdet «*Lysefjorden-indre*» som er klassifisert som «*svært god*» økologisk tilstand og «*ukjent*» kjemisk tilstand. Botnfauna er registrert som «*dårlig*» tilstand. Vannforekomsten er registrert som påvirket av i «*liten grad*» av diffus avrenning fra spredt bebyggelse, diffus avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett og hydromorfologisk endring ved overføring av vann. Strømhastigheten er registrert som «*moderat*» (1-3 knop). Naturtilstanden for Lysefjorden har stått stabilt de siste 200 årene, men denne type terskelfjord er sårbar for organisk påvirkning.

Dalaåna har utløp i Lysefjorden ved Songesand. Ifølge vann-nett er elven klassifisert som svært kalkfattig og klar, med «*moderat*» økologisk tilstand og «*ukjent*» kjemisk tilstand. Bunnfauna er registrert som «*moderat*» tilstand. Vannforekomsten er videre registrert som påvirket i «*middels grad*» av sur nedbør. I en rapport fra rådgivende biologer³ er det påvist arter av bunndyr og bestander av aure.

Bunnforhold og sediment - Lysefjorden

Bunnforholdene ved omsøkt lokalitet for dumping av masser er antatt av tiltakshaver å være fjell og steinbunn. Midtfjords i området utenfor Tuftene er det tidligere gjort undersøkelser i forbindelse med andre tiltak. Området har sitt dypeste punkt på ca. 330 meter og her har det blitt påvist en sammensetning av sand, silt, leire og noe brunt slam på toppen⁴. Basert på den informasjonen vi har tilgjengelig og har fått, er det dermed ikke usannsynlig at omsøkt lokalitet for dumping består av mykere/finere sedimenter enn fjell og steinbunn. Leire og silt er ofte typisk for slike dype fjordbasseng med sedimenterende forhold i stagnerende dypvann. Det er ikke gjennomført prøvetaking for kjemisk analyse og undersøkelse av forurensningssituasjon.

Planforhold

Det foreligger en konsesjon til å etablere Nordåna og Dalaåna kraftverk i Forsand kommune. Tiltaksområdet som omfatter Nordåna kraftstasjon i Daladalen og Dalaåna kraftstasjon ved Tuftene,

---

¹ <https://www.temakart-rogaland.no/>

² <https://vann-nett.no/portal/>

³ Rådgivende biologer. *Dalaåna og Nordåna kraftverk, Forsand kommune. Konsekvensutgreiing for vasskvalitet, fisk og ferskvassbiologi*. 2010. ISBN 978-82-7658-819-4

⁴ <https://www.radgivende-biologer.no/wp-content/uploads/2019/06/1073.pdf>

er uregulert og avsatt til LNF-formål i gjeldende kommuneplan. Sjøarealet er også uregulert og avsatt i kommuneplanens arealdel som område for særskilt bruk eller vern av sjø eller vassdrag⁵.

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i Forsand kommune i perioden april-juni 2019, iht. § 36-6 i forurensningsforskriften. Søknaden ble også kunngjort i Strandbuen og på Fylkesmannen i Rogaland sine nettsider.

Fylkesmannen mottok fire høringsuttalelser til søknaden.

Høringsuttalelser

Rogaland fylkeskommune

Fylkesrådmannen har vurdert søknaden som sektormyndighet innenfor kulturminnevern. Saken er også vurdert av Stavanger maritime museum. Fylkeskommunen kan ikke se at tiltaket vil komme i konflikt med automatisk fredet kulturminner, og på det grunnlaget har fylkesrådmannen ingen merknader. Stavanger maritime museum har heller ikke merknader. Det minnes til slutt om stanse- og meldeplikt i kulturminneloven § 8, 2. ledd.

Forsand kommune

Kommunen vurderer at område for eventuell dumping av masser ikke er i konflikt med andre arealformål i Forsand kommune sin kommuneplan. Kommunen har ikke merknader til søknaden utover dette.

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest ser fra sin kartdatabase at berørte områder i fjorden er registrert som aktiv rekefelt. Videre nevnes det at låssettingsplassene i fjorden indikerer at det foregår fiske med not i fjordområdet, i tillegg til andre fiskeri som ikke er registrert («nye» fiskeri som t.d. leppefisk og kreps). Videre gjøres det oppmerksom på viktigheten av et rent og produktivt kyst- og havmiljø og viktigheten av å forebygge forurensing. Det forutsettes at utfyllingen i sjø består av rene masser, at utslipp er tilstrekkelig rensert og at tiltaket er i samsvar med plan- og bygningsloven.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet ser det som svært negativt om viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes ut i eller spres i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden og som på sikt, representerer en potensiell fare for mennesker og dyr. Viktige stikkord er mattrygghet og helse. Det må stilles strenge krav til gjennomførelsen av arbeidene, slik at omkringliggende miljø og fiskeriet påvirkes i så liten negativ grad som mulig.

Videre viser de til at det er (reke-) trålfelt i tiltaksområdet og at dumping av masser ikke er ønskelig i forhold til sikker rekrålevirksomhet. Det synes ikke gjort grundige beskrivelser og vurderinger av tiltakets effekt på marine naturverdier eller for fiskeriet. Omsøkt dumping er ikke ønskelig i forhold til de nevnte naturverdier og disses betydning sett i en større økologisk sammenheng.

---

⁵ <https://kart.nois.no/smart/Content/Main.asp?layout=smartkommune&time=1565174358&vwr=asv>

Eventuelle arbeider må kun foregå i høst-/vinterhalvåret når livet i sjøen er mest i ro, og sannsynligheten for å gjøre skade på naturmiljøet er minst. Det må i tillegg avklares med lokale fiskere/fiskerlag eller Fiskarlaget Vest vedrørende rekestrålefeltet.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

I henhold til forurensningsforskriften § 36-4, andre ledd, ble søker forelagt innkomne uttalelser, og gitt anledning til å komme med merknader til disse. Søker hadde følgende tilbakemeldinger til innkomne uttalelser:

Tiltakshaver viser for øvrig til at metode for bygging av vannvei er endret fra tradisjonell sprengt tunell til microtunell, og at dette vil ivareta fiskeri- og havbruksinteresser. Teknologi ved microtunell vil ikke føre til utslipp av plast eller kjemikaler, og vil redusere dumpebehovet av tunellmasser i sjø med 90%.

Ved utbygging av kraftverkene skal det utarbeides prosedyrer for å stanse arbeid og varsle i henhold til kulturminnelova § 8, 2. ledd.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Vi viser til vurderinger og fastsatte vilkår i tillatelsen, og har ellers ingen andre spesielle merknader til innkomne uttalelser.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften § 4, og naturmangfoldloven § 7 om skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven. Hovedregelen er at dumping fra skip/lekter er forbudt, jf. forurensningsforskriften § 22-4. Overskuddsmassene er å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a annet ledd. I henhold til forurensningsloven § 32 første ledd går det fram at næringsavfall «skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte».

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomstene endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Dumping av masser i sjø

Midtfjords i området utenfor Tuftene er det tidligere gjort undersøkelser i forbindelse med andre tiltak⁶. Området har sitt dypeste punkt på ca. 330 meter og her har det blitt påvist en sammenhengende setning av sand, silt, leire og noe brunt slam på toppen. Basert på den informasjonen vi har tilgjengelig og har fått, er det dermed ikke usannsynlig at omsøkt lokalitet for dumping består av en del mykere/finere sedimenter enn antatt fjell og steinbunn. Leire og silt er ofte typisk for slike dype fjordbasseng med sedimenterende forhold i stagnerende dypvann.

Det er ikke gjennomført prøvetaking for kjemisk analyse av bunnsedimentene i området for dumping. Fylkesmannen må dermed ta høyde for at sedimentene kan inneholde forurensing. Basert på den informasjonen vi har tilgjengelig vurderes det likevel som mindre sannsynlig at tiltaket vil kunne føre til særlig spredning av eksisterende forurensing.

Tunelldrivemasser er ofte relativt fine masser, sammenlignet med sprengstein. Disse utgjør med høy sannsynlighet en trussel for suspensjon i vannmassene ved dumping i sjø. Dumping i sjø vil dermed kunne føre til spredning av partikler fra tunellmassene til vannsøylen og videre kunne berøre nærliggende naturverdier og det marine naturmangfoldet generelt. Boremasser kan ha et høyere skadepotensiale for fisk enn naturlige partikler fordi de er skarpere, og har lettere for å feste seg på fiskens gjeller. Selv rene masser som kan medføre skade på naturmangfoldet, er å anse som forurensing, jf. forurensningsloven § 6.

Det er ikke lagt opp til nyttiggjøring av massene. Tvert imot ønskes det bare å dumpe disse. Området som er valgt, er ikke et utpekt dumpfelt. Usikkerhet knyttet til sedimentenes sprednings- og nedslammingspotensiale, gjør at § 9 (føre-var-prinsippet) i naturmangfoldloven kommer til anvendelse.

Utslipp av anleggsvann/tunelldrivevann

Utslipet vil inneholde suspendert stoff, og uten særskilte tiltak kan arbeidet medføre partikkelspredning, noe som kan påvirke naturmangfoldet i tiltaks- og influensområdet negativt. Høyt innhold av partikulært materiale i vannmassene vil kunne påvirke vannlevende organismer negativt. Økt partikkelinnhold i vannet kan føre til endret sammensetning av den biologiske produksjon i vannmassene, noe som igjen kan føre til endret næringstilgang for fisk og andre vannlevende organismer.

---

⁶ <https://www.radgivende-biologer.no/wp-content/uploads/2019/06/1073.pdf>

Finpartikulært materiale fra anleggsarbeidene (suspendert stoff) vil kunne være skadelig for fisk som oppholder seg i influensområdet. Fisk er sensitiv for pH endring og spesielt i ferskvann hvor bufferkapasiteten er lavere enn i sjøvann. Dermed er det viktig at tiltakshaver/entreprenør har god kontroll over pH i utslippet. Til fordel for metoden retningsstyrt boring så vil det ikke være sprengte salver og plastforurensning i tunnelvannet. Når det gjelder foreslått grenseverdi for utslipp av olje til Lysefjorden, vurderer vi at 50 mg/l er for høyt. Utslippet vil konsentreres innenfor siltgardin og dermed vil blandingsforholdene være mindre enn om det ble sluppet fritt ut i fjorden. For å unngå en oppsamling av olje i vannets toppskikt må grenseverdien senkes til samme nivå som foreslått for Dalaåna.

Fylkesmannen ønsker ikke at virksomheter skal fortynne utslippene, men viser til at de fastsatte renskravene sammen med fortynning i avløpet gir svært lav risiko for negativ påvirkning av artssammensetning og produksjonsforhold i influensområdene.

Fylkesmannen setter vilkår som samsvarer med utslippsgrensene som søker har satt, med en justering av verdien for oljeutslipp i Lysefjorden. Disse grensene er innenfor det som er vanlig for slike utslipp til ferskvann og sjø. Det skal i tillegg etableres siltgardiner rundt utslippssted og alt tunneldrivevann skal ledes gjennom rensanlegg bestående av sedimentasjonsbasseng, pH-justering og oljeutskiller.

Fylkesmannen har satt krav om at tiltakshaver skal ha en beredskapsplan ved eventuell akutt forurensning.

Fordi tiltaket er av en begrenset karakter, vurderer vi det som lite sannsynlig at omsøkte arbeider, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil medføre nevneverdige, varige skader eller ulemper for ferskvannmiljøet og det marine miljøet. En eventuell forringelse av vannmassene forventes å være kortvarig og avgrenset til lokalt rundt tiltaksområdet i tidsrommet arbeidene pågår.

Fylkesmannen mener at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør liten risiko for permanent forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriften § 5.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene. Dersom det oppstår uventet forurensning fra arbeidene, skal tiltak stanses og Fylkesmannen varsles umiddelbart.

Konklusjon

Ved avgjørelse om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket forøvrig vil medføre. Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldet § 7 tilsier at naturen kan bli negativt påvirket av tiltaket.

Dumping fra skip/lekter er forbudt, jf. forurensingsforskriften § 22-4. Overskuddsmassene er å anse som næringsavfall, og omsøkt dumping er ikke regulert av plan- og bygningsloven og anses ikke for nyttiggjøring eller annen godkjent bruk.

Med grunnlag i ovenfornevnte, og etter en vurdering av de samfunnsmessige og økonomiske fordelene sett opp mot de miljømessige ulempene, gir ikke Fylkesmannen tillatelse etter forurensingsloven til denne utfyllingen i sjø. Resterende mengde overskuddsmasser bør i utgangspunktet søkes nyttiggjort. Dersom dette ikke er mulig, må massene leveres til godkjent mottak.

Ut ifra våre samlede vurderinger i avsnittene over, avslår vi søknaden om dumping av overskuddsmasser i Lysefjorden ved Tuftene i Forsand kommune.

Utslipp av partikler i anleggsvann, samt olje og endret pH kan være skadelig for fisk. Med gjennomføring av planlagte rensiltak forventes imidlertid effekten å være svært begrenset. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til utslipp av rensed anleggsvann fra tunneldrivingen på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 01.02.2019, samt opplysninger fremkommet under behandling av saken.

Vedtak

Med bakgrunn i vurdering etter naturmangfoldloven § 7 avslår Fylkesmannen i Rogaland, med hjemmel i forurensningsloven §§ 7 og 11 og forurensingsforskriften § 22-4, søknaden om utfylling i sjø i Lysefjorden ved Tuftene i Forsand kommune.

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 gir Fylkesmannen i Rogaland, på visse vilkår, Småkraft Utbygging AS tillatelse til midlertidig utslipp av rensed anleggsvann til Lysefjorden og Dalaåna.

Tillatelsen omfatter utslipp av rensed anleggsvann fra tunneldrivingen og fra anleggs- og riggområde.

Det stilles nedenfor vilkår for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på ferskvannsmiljøet og det marine miljøet.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Generelle vilkår

- 1.1. Småkraft Utbygging AS (tiltakshaver) er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de

restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelsen.

- 1.2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan kontrolleres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
- 1.3. Fylkesmannen skal varsles ved oppstart av anleggsarbeidene.
- 1.4. Arbeider skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for både ferskvannsmiljøet og det marine miljø.

2. Utslipp av tunelldrivevann/anleggsvann

- 2.1. Det settes følgende krav til utslipp før det blandes i avløp:

Parameter	Konsentrasjonsgrense Dalaåna	Konsentrasjonsgrense Lysefjorden
Suspendert stoff	200 mg/L	400 mg/L
Olje	< 20 mg/L	< 20 mg/L
pH	5 til 10	5 til 11

- 2.2. Slam fra renseanlegget regnes som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27, og skal prøvetas og leveres til godkjent mottak, jf. § 32. Det er ikke tillatt å bruke denne massen i utfyllinger.
- 2.3. Før utslipp av tunelldrivevann/anleggsvann skal det monteres siltgardin rundt utslippssted. Siltgardinet skal være forankret i bunn og være montert slik at partikkelspredning ut av områdene ikke forekommer. Det skal utføres daglig visuell kontroll av siltgardin for å sikre at den fungerer etter hensikten. Siltgardin skal ikke flyttes eller demonteres før 14 dager etter at arbeidene er avsluttet. Det skal også etableres en beredskapsplan som skal gjennomføres straks dersom det viser seg at siltgardinen ikke fungerer etter hensikten. Siltgardinen skal leveres til godkjent mottak etter bruk.
- 2.4. Det er ikke tillatt å åpne og lukke siltgardin under arbeidet.
- 2.5. Dersom det oppdages synlig partikkelspredning utenfor siltgardin, skal arbeidene stanses umiddelbart og tiltak iverksettes.
- 2.6. Støy fra arbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2016).

3. Beredskap og varsling

- 3.1. Før anleggsarbeidene starter, må tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen oversendes til Fylkesmannen før oppstart av arbeid.

- 3.2. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.

4. Rapportering og varighet

- 4.1. Det skal utarbeides en sluttrapport hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
- 4.2. Tillatelsen gjelder i to og et halvt år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Dalaåna og Nordåna kraftverk i Forsand kommune isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut på internettsidene til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under «Miljø og klima».

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Småkraft Utbygging AS skal derfor betale et gebyr på **kr. 32 800,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
konst. fylkesmiljøvernsjef

Alexander Reppert
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Forsand kommune	Fossanvegen 380	4110	Forsand
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund